

Інституційна та експертна участь у підготовці проекту нового Цивільного кодексу України

Проект нового Цивільного кодексу України підготовлено як результат широкої міжінституційної та міждисциплінарної співпраці, що забезпечила поєднання академічної цивілістичної традиції, потреб правозастосування та запитів приватного обороту. До розроблення проекту були залучені представники органів державної влади, провідних правничих закладів освіти і наукових установ, судової та правничої практики, а також інституцій громадянського суспільства і професійних об'єднань.

1. Робоча група з рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України

Проект розроблений **Робочою групою з рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України**, утвореної розпорядженням Голови Верховної Ради України від 28 липня 2020 року № 260 (із змінами, внесеними розпорядженнями Голови Верховної Ради України від 30 червня 2025 року №1028, від 24 вересня 2025 року № 1503, від 23 жовтня 2025 року № 1639) у складі:

1. Стефанчук Р. О. – Голова Верховної Ради України, голова Робочої групи
2. Калаур І. Р. – народний депутат України, заступник голови Робочої групи
3. Кот О. О. – директор Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України, заступник голови Робочої групи
4. Хоменко М. М. – Радник Голови Верховної Ради України, секретар Робочої групи
5. Довгерт А. С. – професор кафедри міжнародного приватного права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, науковий координатор Робочої групи
6. Кузнєцова Н. С. – професорка кафедри цивільного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, наукова координаторка Робочої групи
7. Головатий С. П. – доктор юридичних наук, професор, науковий консультант Робочої групи
8. Арешонков В. Ю. – народний депутат України
9. Батенко Т. І. – народний депутат України
10. Ватрас В. А. – народний депутат України
11. Власенко С. В. – народний депутат України
12. Князевич Р. П. – народний депутат України
13. Маслов Д. В. – народний депутат України
14. Мережко О. О. – народний депутат України

15. Михайлюк Г. О. – народна депутатка України
16. Мовчан О. В. – народний депутат України
17. Наталуха Д. А. – Голова Фонду державного майна України
18. Стефанчук М. О. – народний депутат України
19. Фріс І. П. – народний депутат України
20. Великанова М. М. – завідувачка відділу приватноправових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України
21. Гриняк А. Б. – заступник директора Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України з наукової роботи
22. Калакура В. Я. – завідувач кафедри міжнародного приватного права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
23. Майданик Р. А. – професор кафедри цивільного процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка
24. Нижний А. В. – Радник Голови Верховної Ради України
25. Погрібний С. О. – суддя Великої Палати Верховного Суду
26. Посикалюк О. О. – завідувач сектору організації державної влади та місцевого самоврядування відділу з питань правової політики, організації публічної влади Дослідницької служби Верховної Ради України
27. Сабодаш Р. Б. – член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
28. Труба В. І. – ректор Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
29. Якубівський І. Є. – головний науковий співробітник відділу приватноправових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

2. Експертні групи за ключовими інститутами приватного права

Опрацювання проекту здійснювалося із залученням експертних груп за ключовими інститутами приватного права, **зокрема:**

Експертна група з питань юридичних осіб і корпоративного права: д.ю.н. Довгерт А.С., к.ю.н. Зубар В.М., к.ю.н. Хоменко В.О.

Експертна група з питань речового права: д.ю.н. Майданик Р.А., д.ю.н. Калаур І.Р., д.ю.н. Гринько С.Д., д.ю.н. Булеца С.Б., д.ю.н. Некіт К.Г., к.ю.н. Зубар В.М.

Експертна група з питань сімейного права: д.ю.н. Ватрас В.А., к.ю.н. Калакура В.Я., к.ю.н. Простибоженко О.С., д.ю.н. Менджул М.В., д.ю.н. Красицька Л.В., к.ю.н. Хоменко В.О.

Експертна група з питань окремих видів договорів: д.ю.н. Гриняк А.Б., д.ю.н. Кот О.О., д.ю.н. Великанова М.М., д.ю.н. Цірат Г.В., д.ю.н. Вінник О.М.,

д.ю.н. Лукасевич-Крутник І.С., д.ю.н. Міловська Н.В., д.ю.н. Цюра В.В., д.ю.н. Якубівський І.Є., к.ю.н. Демчук А.М.

Експертна група з питань права приватного міжнародного: д.ю.н. Довгерт А.С., к.ю.н. Калакура В.Я., д.ю.н. Виговський О.І., д.ю.н. Цірат Г.А., д.ю.н. Черняк Ю.В.

Робота експертних груп забезпечила фахову верифікацію концептуальних рішень, узгодженість термінології та системну інтеграцію інститутів між собою і з іншими книгами проекту. Підготовка текстів книг проекту здійснювалася у форматі тематичних підгруп (за книгами та інститутами приватного права), із проведенням наукових обговорень, круглих столів та фахових консультацій, що забезпечило послідовність, внутрішню узгодженість та редакційну цілісність проекту. За потреби окремі редакційні рішення опрацьовувалися у спеціалізованих робочих форматах (редакційні підгрупи, консультаційні наради, експертні обговорення із залученням представників суміжних галузей правничої науки та практики).

3. Участь Верховного Суду та Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України у фаховому доопрацюванні проекту

Важливим елементом підготовки проекту стало врахування напрацювань судової практики та професійних стандартів вирішення приватноправових спорів. Оцінка окремих інституційних рішень крізь призму їх застосовності, юридичної визначеності та узгодженості із сучасними підходами до тлумачення норм приватного права здійснювалася за участю представників судової влади та арбітражної спільноти. Така взаємодія забезпечила кращу кореляцію проектних положень із логікою правозастосування, сприяла усуненню потенційних колізій і підвищила якість нормативних формулювань, орієнтованих на єдність та передбачуваність практики.

У цьому контексті особливої уваги заслуговує участь фахівців Верховного Суду, а також Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України, як інституцій, що формують усталені підходи до вирішення приватноправових спорів і забезпечують високі стандарти юридичної аргументації та юридичної визначеності.

4. Індивідуальні фахові пропозиції (науковці та практики)

Поряд із інституційними поданнями, до Робочої групи надходили також індивідуальні фахові пропозиції та зауваження до окремих положень проекту, підготовлені науковцями, суддями, адвокатами, нотаріусами, представниками органів державної влади та інших професійних середовищ. Такі пропозиції

розглядалися у робочому порядку та, за наявності підстав, враховувалися під час доопрацювання проекту:

1. Бернацька І. М. – приватний нотаріус, віце-президентка Нотаріальної палати України
2. Бельтюкова Є. М. – приватний нотаріус
3. Борисова В. І. – професорка кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
4. Веніславський Ф. В. – народний депутат України
5. Винар Л. В. – голова Олевського районного суду Житомирської області
6. Дзера І. О. – доцентка кафедри приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія»
7. Діковська І. А. – старша наукова співробітниця Інституту порівняльного та міжнародного приватного права Макса Планка
8. Дякович М. М. – професорка кафедри цивільного права і процесу Львівського національного університету імені Івана Франка.
9. Єфіменко Л. В. – доцент кафедри цивільного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка
10. Жорнокуй Ю. М. – завідувач кафедри цивільного права і процесу Харківського національного університету внутрішніх справ
11. Заїка Ю. О. – головний науковий співробітник відділу приватного права і процесу Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України
12. Зубар В. М. – доцент кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія»
13. Камінецький О. В. – директор департаменту юридичного забезпечення Міністерства оборони України
14. Квіт Н. М. – професорка кафедри цивільного права і процесу Львівського національного університету імені Івана Франка
15. Коваленко В. Г. – заступник керівника Секретаріату Голови Верховної Ради України
16. Кожевникова В. О. – професорка кафедри інтелектуальної власності та приватного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
17. Корчагін М. П. – партнер юридичної фірми «Антіка»
18. Коссак В. М. – завідувач кафедри цивільного права і процесу Львівського національного університету імені Івана Франка
19. Костін І. П. – адвокат, член правління Асоціації правників України, капітан Збройних Сил України
20. Кохановська О. В. – професорка кафедри цивільного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

- 21.Кривенко Ю. В. – доцентка кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія»
- 22.Кулініч О. О. – начальниця департаменту «Академія інтелектуальної власності» Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»
- 23.Кухарев О. Є. – професор кафедри цивільного права і процесу Харківського національного університету внутрішніх справ
- 24.Лібанов М. О. – член Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку
- 25.Майка Н. В. – старша викладачка кафедри цивільного права і процесу Західноукраїнського національного університету
- 26.Марченко В. М. – президент Нотаріальної палати України
- 27.Мірошніченко А. М. – доктор юридичних наук, професор
- 28.Молодій Т. Р. – заступник начальника управління - начальник відділу військового законодавства Департаменту юридичного забезпечення Міністерства оборони України
- 29.Парусова Г. М. – приватний нотаріус.
- 30.Походжук Р. В. – кандидат юридичних наук, старший дослідник, завідувач відділу з питань військового законодавства та міжнародного права Головного управління законодавства з питань державного будівництва Директорату з питань правової політики Офісу Президента України
- 31.Посполітак В. В. – завідувач кафедри гуманітарного розвитку ПВНЗ «Міжнародний інститут менеджменту»
- 32.Романюк Я. М. – суддя Верховного Суду України у відставці
- 33.Ромащенко І. О. – кандидат юридичних наук, доцент
- 34.Сенюта І. Я. – завідувачка кафедри медичного права ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького
- 35.Серьогін О. Ю. – доцент кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- 36.Серьогін С. Ю. – начальник Центрально-західного міжрегіонального територіального управління Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів
- 37.Синегубов О. В. – начальник Харківської обласної військової адміністрації
- 38.Сліпченко С. О. – професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ
- 39.Слободян О. М. – керівниця Секретаріату Голови Верховної Ради України

- 40.Смирнова К. В. – проректорка з науково-педагогічної роботи (міжнародне співробітництво) Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- 41.Стефанчук М. М. – професорка кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- 42.Сторожук А. Л. – адвокат
- 43.Федоренко О. В. – партнерка юридичної фірми «Антика»
- 44.Ханик-Посполітак Р. Ю. – завідувачка кафедри приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія»
- 45.Цірат Г. В. – адвокатка.
- 46.Черних А. О. – радник Голови Верховної Ради України
- 47.Шимон С. І. – професорка кафедри цивільного права та процесу Ужгородського національного університету
- 48.Шишка О. Р. – професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ
- 49.Шишка Р. Б. – професор кафедри адміністративного права, інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Київського університету інтелектуальної власності і права
- 50.Юркевич Ю. М. – професор кафедри цивільного права і процесу Львівського національного університету імені Івана Франка
- 51.Янчук А. О. – заступник Керівника Апарату Верховної Ради України.

5. Громадське обговорення та інституційні пропозиції

Усі книги проекту нового Цивільного кодексу України (Кодексу приватного права) пройшли громадське обговорення. До Робочої групи надійшли численні пропозиції та зауваження від органів державної влади, провідних правничих закладів освіти, наукових установ, інституцій громадянського суспільства та професійних об'єднань. Опрацьовані матеріали громадського обговорення використано для уточнення норм, усунення колізій, узгодження термінології, а також для підвищення практичної застосовності положень проекту. Окремі пропозиції були інтегровані до проекту як редакційні уточнення, системні доповнення або як альтернативні підходи до вирішення окремих інституційних питань.

За результатами громадського обговорення надійшли пропозиції, зокрема, від таких інституцій та експертів.

Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ)

1. Орлюк О. П. – директорка
2. Падучак Б. М. – перший заступник директора

3. Потоцький М. Ю. – заступник директора
4. Майданик Л. Р. – заступниця директора
5. Дорошенко О. Ф. – радник директора
6. Терехова Т. В. – начальниця департаменту розвитку сфери промислової власності
7. Павлов Д. О. – начальник відділу патентного права Департаменту розвитку сфери промислової власності
8. Тумко Л. І. – начальниця відділу прав на промислові зразки Департаменту розвитку сфери промислової власності
9. Запорожець Л. Г. – начальниця відділу прав на позначення Департаменту розвитку сфери промислової власності
10. Пархомчук С. О. – провідний професіонал з інтелектуальної власності відділу прав на позначення Департаменту розвитку сфери промислової власності
11. Кронда О. Ю. – начальниця Департаменту розвитку інновацій
12. Ігнат'єва О. О. – начальниця Департаменту розвитку сфери авторського права і суміжних прав
13. Арданов О. Є. – начальник відділу авторського права і суміжних прав - заступник начальника Департаменту розвитку сфери авторського права і суміжних прав

Інституту держави і права ім. В.М.Корецького Національної академії наук України

1. Кулинич П. Ф. – завідувач відділу проблем аграрного, земельного, екологічного та космічного права
2. Бабаскін А. Ю. – завідувач відділу цивільно-правових наук
3. Короєд С. О. – провідний науковий співробітник відділу цивільно-правових наук
4. Венецька М. В. – старша наукова співробітниця відділу цивільно-правових наук

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

1. Кодинець А. О. – директор
2. Дорошенко О. Ф. – провідний науковий співробітник
3. Штефан А. С. – завідувачка відділу
4. Андрощук Г. О. – провідний науковий співробітник

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

1. Король В. І. – в.о. директора

2. Бобрик В. І. – в.о. заступника директора з наукової роботи
3. Аврамова О. Є. – провідна наукова співробітниця відділу приватного права та процесу
4. Бичкова С. С. – головна наукова співробітниця відділу приватного права та процесу
5. Бурило Ю. П. – провідний науковий співробітник відділу методології євроінтеграції приватного права
6. Заїка Ю. О. – головний науковий співробітник відділу приватного права та процесу
7. Зеліско А. В. – провідна наукова співробітниця відділу міжнародного приватного права
8. Зозуляк О. І. – головна наукова співробітниця лабораторії корпоративного права мені академіка Володимира Луця
9. Крушельницька Г. Л. – старша наукова співробітниця відділу міжнародного приватного права
10. Левківський Б. К. – провідний науковий співробітник відділу методології євроінтеграції приватного права
11. Миронова Г. А. – т.в.о. завідувачки відділу міжнародного приватного права
12. Примак В. Д. – провідний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права
13. Рабінович С. П. – головний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права
14. Сіщук Л. В. – завідувачка лабораторії корпоративного права імені академіка Володимира Луця

Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

1. Булат Є. А. – провідна наукова співробітниця відділу приватноправових досліджень
2. Гуцуляк В. К. – старший науковий співробітник відділу приватноправових досліджень
3. **Дзера О.В.** – головний науковий співробітник відділу приватноправових досліджень
4. Карнаух В. С. – старший науковий співробітник відділу науково-правових експертиз
5. Красицька Л. В. – завідувачка відділу науково-правових експертиз
6. Купіна Л. Ф. – завідувачка відділу публічно-правових досліджень
7. Лічман Л. Г. – провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз
8. Міловська Н. В. – завідувачка відділу дослідження проблем правотворчості та адаптації законодавства України до права ЄС

9. Простибоженко О. С. – старший науковий співробітник відділу приватноправових досліджень
10. Трубаков Є. О. – старший науковий співробітник відділу приватноправових досліджень
11. Шевчишин О. І. – наукова співробітниця відділу приватноправових досліджень
12. Вінник О. М. – головна наукова співробітниця відділу приватноправових досліджень
13. Федорченко Н. В. – головна наукова співробітниця відділу приватноправових досліджень

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К.Мамутова Національної академії наук

1. Краснова Ю. А. – провідна наукова співробітниця відділу проблем модернізації господарського права та законодавства
2. Деревянко Б. В. – провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки
3. Ніколенко Л. М. – провідна наукова співробітниця відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки
4. Олюха В. Г. – провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки
5. Теремецький В. І. – в.о. завідувача сектору проблем реалізації господарського законодавства відділу проблем модернізації господарського права та законодавства
6. Єремєєва Н. В. – завідувачка відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки
7. Дутов М. М. – старший науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки
8. Кулик О. І. – науковий співробітник відділу проблем модернізації господарського права та законодавства
9. Шульга О. В. – науковий співробітник відділу економіко-правових проблем містознавства

Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій Національної академії наук України

1. Капіца Ю. М. – директор

Кафедра міжнародного приватного права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

1. Виговський О. І. – професор

2. Цірат Г. А. – доцент
3. Черняк Ю. В. – доцентка
4. Бірюков О. М. – професор
5. Криволапов Б. М. – доцент
6. Хоменко В. О. – асистентка
7. Попко Є. В. – асистент

Кафедра цивільного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

1. Цюра В. В. – завідувач кафедри
2. Бажанов В. О. – доцент
3. Мазур В. В. – доцентка
4. Радченко Л. І. – доцентка
5. Рябоконь Є. О. – доцент
6. Харченко Г. Г. – професор

Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

1. Кривошеїна І. В. – доцентка
2. Зеров К. О. – асистент

Кафедра цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

1. Баранова Л. М. – доцентка
2. Донець А. Г. – доцент
3. Коробцова Н. В. – доцентка
4. Печений О. П. – доцент
5. Пучковська І. Й. – професорка
6. Таш'ян Р. І. – доцент
7. Янишен В. П. – доцент
8. Маліновська І. М. – доцентка
9. Ус М. В. – доцентка

Кафедра цивільно-правової політики, права інтелектуальної власності та інновацій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

1. Яроцький В. Л. – завідувач кафедри
2. Явор О. А. – професорка
3. Попов В. А. – асистент
4. Філонова Ю. М. – асистентка

5. Бровченко Т. І. – асистентка
6. Маслова-Юрченко К. О. – асистентка
7. Музика Т. О. – асистентка

Кафедра цивільного судочинства, арбітражу та міжнародного приватного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

1. Цувіна Т. А. – завідувачка кафедри
2. Кравцов С. О. – доцент
3. Панченко В. В. – доцентка
4. Матвєєва А. В. – доцентка
5. Філатова-Білоус Н. Ю. – доцентка
6. Чевичалова Ж. В. – доцентка
7. Шуміло І. А. – доцентка
8. Анісімов К. Г. – асистент

Кафедра земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

1. Шульга М. В. – професор
2. Ігнатенко І. В. – доцентка

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

1. Мічурін Є. О. – професор кафедри цивільно-правових дисциплін
2. Кузенко М. П. – аспірантка кафедри цивільно-правових дисциплін
3. Смульська А. В. – доцентка кафедри державно-правових дисциплін
4. Гужва А. М. – доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
5. Цибань А. А. – доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Національний університет “Одеська юридична академія”

1. Ульянова Г. О. – проректорка з навчальної роботи
2. Харитонов Є. О. – завідувач кафедри цивільного права
3. Харитонova О. І. – завідувачка кафедри права інтелектуальної власності та патентної юстиції
4. Подцерковний О. П. – завідувач кафедри господарського права і процесу
5. Голубєва Н. Ю. – завідувачка кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
6. Харитонova Т. Є. – завідувачка кафедри земельного, екологічного та енергетичного права
7. Давидова І. В. – професорка кафедри цивільного права
8. Матійко М. В. – доцент кафедри цивільного права
9. Омельчук О. С. – доцент кафедри цивільного права

- 10.Калітенко О. М. – професорка кафедри цивільного права
- 11.Павлова В. Г. – доцентка кафедри цивільного права
- 12.Галупова Л. І. – доцентка кафедри права інтелектуальної власності та патентної юстиції
- 13.Орзіх Ю. Г. – доцент кафедри цивільного права
- 14.Сафончик О. І. – професорка кафедри цивільного права
- 15.Берназ-Лукавецька О. М. – доцентка кафедри цивільного права
- 16.Глиняна К. М. – доцентка кафедри цивільного права
- 17.Завальнюк С. В. – доцент кафедри цивільного права

Західноукраїнський національний університет

1. Лукасевич-Крутник І. С. – завідувачка кафедри цивільного права і процесу
2. Слома В. М. – професорка кафедри цивільного права і процесу
3. Зайцева-Калаур І. В. – доцентка кафедри цивільного права і процесу
4. Марценко Н. С. – доцентка кафедри цивільного права і процесу
5. Гнатів О. Б. – доцентка кафедри цивільного права і процесу
6. Паращук Л. Г. – доцентка кафедри цивільного права і процесу
7. Москалюк Н. Б. – професорка кафедри безпеки та правоохоронної діяльності
8. Саванець Л. М. – завідувачка кафедри міжнародного та європейського права

Навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

1. Олійник О. С. – заступниця Директора Навчально-наукового юридичного інституту
2. Зеліско А. В. – завідувачка кафедри цивільного права
3. Мироненко І. В. – професор кафедри цивільного права
4. Стефанишин Н. М. – доцентка кафедри цивільного права
5. Гришко У. П. – доцентка кафедри цивільного права

Інституції громадянського суспільства та професійні об'єднання

Пропозиції та зауваження до проекту також надходили від інституцій громадянського суспільства та професійних об'єднань, зокрема: Національної асоціації адвокатів України; Асоціації правників України; Національної асоціації банків України; Американської торговельної палати; ГО «Асоціація сімейних медіаторів України»; ГО «Всеукраїнське об'єднання “Право на сім'ю”»; ГО «Точка Опори ЮА»; Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу».

Такий склад учасників підготовки проекту та широта отриманих пропозицій забезпечили інституційну збалансованість проекту, врахування

регіональної й наукової різноманітності, а також наступність і системність рекодифікаційних рішень. Долучення представників різних правничих шкіл і практики сприяло формуванню внутрішньо узгодженого кодифікованого акта, орієнтованого на реальні потреби приватного обороту, судової практики та європейські стандарти приватного права.

